

kjendelse af, hvad der under almindelige Forhold gaar med, og vil kunne forelægge et Budget, som der er nogen Rimelighed for, at man senere kunde følge; men for Diebliffet er det vistnok nmuligt at forelægge et saadant, der kunde have nogen Betydning for Rigsdagen. Derfor tror jeg, at det i saa Henseende er heldigere at blive staaende ved det, vi have, nemlig at man giver en sandsynlig Overfigt over den samlede Drift for det kommende Driftsaar, og iøvrigt lade sig nøie dermed. Jeg har glædet mig over at høre udtale en Anerkjendelse af Jernbanernes Drift i det Hele taget, idet det er udtalt, at de blive styrede med Omhu og paa en tilfredsstillende Maade. Derfor man ikke turde betro Administrationen Friheden paa dette Gebet, maatte man hellere gaa over til at foreslaa Jernbanerne bortforpagtede. Det var da kloge, og det vilde være en overordenlig Lettelse for Administrationen; men det vilde neppe være hensigtsmæssigere. Jeg tror, at man vilde føle en Forskjel inellem Statsbanedriften og Forpagtningsdriften, og jeg vil kun nævne et eneste Ord til Sammenligning. De Herrer kende, hvad man kalder „Rovdrift“. Jeg er bange for, at en saadan Forpagtning af Statsbanerne vilde komme til at ligne en Rovdrift, da det vilde være Forpagterens Opgave, at udbringe Driften til det størst Mulige. Saa længe Jernbanedriften er overladt til Staten, er der mange andre Hensyn, som gjøre sig gjældende. Man kan se frem i Tiden og tage Hensyn til Lokale og andre Forhold, paa hvilke man gjennem Banen kan udøve en stor Indflydelse, men alle saadanne Hensyn vilde være affaarne, naar man gif over til en Bortforpagtning af Banerne. Derfor tror jeg ikke, det vilde være hensigtsmæssigt; men jeg siger, at det vilde være overmaade bekendt for Administrationen. Med Hensyn til Lønningsreglementet har Ministeriet indtil denne Dag betragtet sig som havende Frihed i den Henseende. Det var Ministeriets Ret at fastsætte det første Lønningsreglement, og der er ikke siden den Tid passeret Noget, der, saavidt jeg ser, juridiff har begrændset eller indskrænket den Myndighed, Ministeriet har faaet gennem Loven af 1867. Jeg tror derfor ogsaa ganske vist, at Regjeringen vilde være istand til uden Medvirkning fra Rigsdagens Side at foretage Forandringer i Lønningsreglementet. Det har vel sin Betydning, at Rigsdagen til sin Tid har voveret et Tillæg, som er opført paa Budgettet med et vist Beløb; men det har ikke den Betydning, at Regjeringen ikke ogsaa uden det vil være istand til at kunne give de paagjældende Betjente et Lønningsstillæg. Det har Betydning, fordi det gjør det Kalkulatoriske ved det Budget, som bliver forelagt, mere anskueligt, idet den Sum, der kommer til, er nødvendig for ikke at frembringe Feil ogsaa paa det Omraade; men nødvendig for Ministeren for at kunne uddele Lønningsstillæg eller for at kunne gjøre Forandringer i Regulativet er

det ganske vist ikke ifølge Forholdene, som de bestaa siden 1867. — Blandt andre Udtalelser, der ere komne, har man med en vis Forskjærlighed omtalt Lantiemesystemet som Noget, man under forandrede Forhold, og hvis man i en senere Tid skulde komme til at tage denne Sag under nærmere Overveielse, kunde være tilbøielig til at træde over til. Jeg skal bemærke, at Lantiemesystemet har sine Fordele; det har noget Tiltrækkende ved sig, idet de, der tage Del i det store Arbeide, ogsaa faae Del i Udbyttet, al den Stund det endelige Resultat fremtræder som Resultat af de fælles Bestræbelser. Jeg skal dog bemærke, at det vilde være overordentlig vanskeligt at træffe Grændsen imellem dem, der skulde have Del deri, og dem, der ikke skulde have Del deri; der vilde komme et betydeligt Misforhold inellem de forskjellige Betjente, hvis nogle skulde have Del i Lantiemen og andre ikke; der vilde blive Stormløb om de Poster, hvor de Paagjældende skulde have Lantieme, og de Andre vilde føle sig tilfidsatte ligeoverfor dem. Sagen er ogsaa vanskelig i en anden Henseende. Efter Principet skulde kun de have Del i Lantiemen, som have udøvet en virkelig Indflydelse paa Driftens Fordelagtighed, enten ved Omhyggelighed for Materiellet eller paa anden Maade; men der er jo en stor Del af Jernbanens Embedsmænd, som ikke have nogen Indflydelse derpaa, og hvis de fik Lantieme, vilde de ikke faae det i Kraft af det Princip, at den, som ved Iver og Omhu tilveiebringer Fordel for Jernbanen, skal have Lantiemen; der er mange af Jernbaneembedsmændene, som ikke have nogen Indflydelse paa Udbyttet. Ved Siden deraf — jeg taler uden Hensyn til den nuværende Administration derovre — er der ogsaa andre Omstændigheder, som kunde gjøre det noget betænkeligt at gaa over dertil. Man kunde tænke sig, at det kunde blive saa Meget i Bestyrelsens Interesse at frembringe et stort Udbytte aarligt eller for et enkelt Aar, at man kunde vride sig ved Udgifter, som vil falde Driften til Last, hvilket i Virkeligheden ikke vilde være i Jernbanernes eller i Statens Interesse. Man kunde ligeledes tænke sig, at man vilde flytte Udgifter, der skulde paa-hvile Driften, over paa andre Poster, og der er saaledes mange Forhold, at tage i Overveielse. Tanken er bifaldsværdig, det indrømmer jeg; men jeg tror rigtignok, at den, hvis man vil anvende den paa vore Statsbaner, i ethvert Tilfælde vil give Anledning til mange Undersøgelser, som dog maasse til Slutning ville stille det tvivlsomt, om det er nyttigt at gaa over til dette System eller ikke. — Det glæder mig, at det fra en anden Side erkjendt, at det er umuligt at have Statsbanedrift, naar Bestyrelsen ikke har Ret til at fastsætte Fartplanen. Det er ikke alene Udviklingen af vore indre Forhold, der kan have Indflydelse paa Fartplanens Fastsættelse, men saadanne Forandringer ere ofte ligefrem dikterede os udenlandsfra, idet vi